

Pomoc państwa: Komisja zatwierdza wsparcie publiczne o wartości do 5,4 mld euro od piętnastu państw członkowskich przeznaczone na ważny projekt stanowiący przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania w łańcuchu wartości technologii wodoru

Zgodnie z unijnymi zasadami pomocy państwa Komisja zatwierdziła ważny projekt stanowiący przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania („IPCEI”), aby wspierać badania naukowe i innowacje oraz pierwsze zastosowanie w przemyśle w kontekście łańcucha wartości technologii wodorowej. Projekt o nazwie „**IPCEI Hy2Tech**” wspólnie przygotowało i zgłosiło piętnaście państw członkowskich: Austria, Belgia, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Niemcy, Polska, Portugalia, Słowacja i Włochy.

Państwa członkowskie zapewnią finansowanie publiczne do kwoty 5,4 mld euro. Oczekuje się, że finansowanie to uruchomi dodatkowych 8,8 mld euro pochodzących z inwestycji prywatnych. W ramach tego IPCEI 35 przedsiębiorstw prowadzących działalność w co najmniej jednym państwie członkowskim, w tym małych i średnich przedsiębiorstwach („MŚP”) oraz start-upów, weźmie udział w 41 projektach.

Wiceprzewodnicząca wykonawcza Margrethe **Vestager**, odpowiedzialna za politykę konkurencji, oświadczyła: *Wodór ma ogromny potencjał na przyszłość. Jest niezbędnym elementem dywersyfikacji źródeł energii oraz przejścia na zieloną gospodarkę. Dla pojedynczego państwa członkowskiego lub przedsiębiorstwa inwestycja w takie innowacyjne technologie może być jednak ryzykowna. Dlatego przydatne są tu zasady pomocy państwa dotyczące IPCEI. Dzisiejszy projekt jest przykładem prawdziwie ambitnej współpracy europejskiej ukierunkowanej na wspólny kluczowy cel. Pokazuje on również, jak polityka konkurencji może służyć przełomowym innowacjom.*

Komisarz ds. rynku wewnętrznego Thierry **Breton** powiedział: *Promowanie rozwoju i wprowadzania technologii wodorowej pobudzi tworzenie miejsc pracy i wzrost gospodarczy w całej Europie, a jednocześnie przyczyni się do realizacji naszego programu na rzecz transformacji ekologicznej i odporności. Wodór umożliwi przejście sektorów energochłonnych na czystą energię oraz zwiększa naszą niezależność od paliw kopalnych. Dzięki temu projektowi IPCEI unijna produkcja wodoru przejdzie od etapu badań laboratoryjnych do zastosowania w przemyśle, a nasz przemysł przełoży postęp technologiczny na wiodącą pozycję na rynku. Oczywiście technologię wodorową wspieramy nie tylko poprzez finansowanie. Poczyniliśmy również zdecydowane postępy w budowaniu partnerstw dzięki europejskiemu sojuszowi na rzecz czystego wodoru, a ponadto opracowujemy ogólnounijne zasady dotyczące utworzenia rynku wodoru i stosownej infrastruktury. Gdyż wiemy, o co toczy się gra: o pozycję Europy jako lidera transformacji przemysłowej w kierunku technologii wodorowej.*

IPCEI obejmie znaczną część łańcucha wartości technologii wodorowej, w tym (i) produkcję wodoru, (ii) ogniwa paliwowe, (iii) magazynowanie, transport i dystrybucję wodoru oraz (iv) zastosowania dla użytkowników końcowych, w szczególności w sektorze mobilności. Oczekuje się, że IPCEI pomoże osiągnąć istotny przełom technologiczny, w tym w zakresie nowych wysokowydajnych materiałów elektrodowych, bardziej wydajnych ogniw paliwowych, innowacyjnych technologii transportu, np. pierwszego wprowadzenia technologii mobilności opartej na wodorze. Oczekuje się, że IPCEI przyczyni się do utworzenia około 20 tys. bezpośrednich miejsc pracy.

Ocena dokonana przez Komisję

Komisja oceniła proponowany projekt na podstawie unijnych zasad pomocy państwa, a w szczególności [komunikatu](#)

[dotyczącego ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania.](#)

W przypadkach gdy brak inicjatyw prywatnych, które wspierałyby przełomowe innowacje, wynika ze znacznego ryzyka, jakie wiąże się z takimi projektami, projekty IPCEI pozwalają państwom członkowskim na podjęcie wspólnych działań, aby zniwelować niedoskonałości rynku. Jednocześnie zapewniają korzyści z inwestycji dla całej unijnej gospodarki oraz ograniczają potencjalne zakłócenia konkurencji.

Komisja stwierdziła, że projekt IPCEI Hy2Tech spełnia wymogi określone w komunikacie. W szczególności Komisja zauważyła, że:

- Projekt przyczynia się do osiągnięcia **wspólnego celu** przez wspieranie kluczowego strategicznego łańcucha wartości dla przyszłości Europy, jak również celów kluczowych unijnych inicjatyw politycznych, jakich jak Zielony Ład, unijna strategia w zakresie wodoru i REPowerEU.
- Wszystkie 41 projektów wchodzących w skład IPCEI jest bardzo ambitnych, ponieważ ich celem jest **opracowanie technologii i procesów, które wykraczają poza aktualną ofertę na rynku** i które umożliwią znaczącą poprawę wyników i bezpieczeństwa, zmniejszenie wpływu na środowisko, jak również zwiększenie oszczędności kosztowych.
- IPCEI wiąże się również ze znacznym ryzykiem technologicznym i finansowym, w związku z czym **wsparcie ze środków publicznych jest konieczne, aby zachęcić przedsiębiorstwa do inwestycji**.
- Pomoc dla poszczególnych przedsiębiorstw ogranicza się do tego, co jest **konieczne i proporcjonalne oraz co nie zakłóca bezpodstawnie konkurencji**. Komisja sprawdziła w szczególności, że planowane łączne maksymalne kwoty pomocy odpowiadają kosztom kwalifikowalnym projektów oraz niedopasowaniu poziomu ich płynności. Co więcej, jeżeli duże projekty stanowiące część IPCEI będą wyjątkowo udane i przyniosą dodatkowe dochody netto, przedsiębiorstwa spłacą odpowiedniemu państwu członkowskiemu część pomocy otrzymanej ze środków publicznych (**mechanizm wycofania**).
- Uczestniczące w projekcie przedsiębiorstwa korzystające ze wsparcia publicznego będą informować o wynikach projektu europejską społeczność naukową i przedstawicieli sektora innych niż przedsiębiorstwa i państwa stanowiące część IPCEI. W rezultacie **w całej Europie wystąpi pozytywny efekt mnożnikowy**.

Na tej podstawie Komisja stwierdziła, że **projekt jest zgodny z unijnymi zasadami pomocy państwa**.

Finansowanie, beneficjenci i kwoty pomocy

IPCEI obejmie **41 projektów z 35 przedsiębiorstw**, w tym 8 małych i średnich przedsiębiorstw („MŚP”) i start-upów, prowadzących działalność w co najmniej jednym państwie członkowskim. Uczestnicy bezpośredni będą ściśle współpracować między sobą (przewiduje się dużą liczbę wspólnych działań), a także z ponad 300 partnerami zewnętrznymi, takimi jak uczelnie wyższe, organizacje badawcze i MŚP w całej Europie.

Harmonogramy tego IPCEI różnią się w zależności od projektu i zaangażowanych przedsiębiorstw.

Uczestników bezpośrednich, wspierające ich państwa członkowskie i różne dziedziny technologii przedstawiono poniżej:

Więcej informacji na temat kwot pomocy dla poszczególnych uczestników znajdzie się w ogólnodostępnej wersji decyzji Komisji po uzgodnieniu przez Komisję z państwami członkowskimi i stronami trzecimi, które poufne informacje handlowe należy z tej wersji usunąć.

Kontekst

Zatwierdzenie IPCEI przez Komisję stanowi część szerszych działań Komisji na rzecz wspierania rozwoju innowacyjnej i zrównoważonej europejskiej branży wodoru.

W 2018 r. Komisja ustanowiła Strategiczne Forum ds. IPCEI, wspólny organ przedstawicieli państw członkowskich i branży. W listopadzie 2019 r. Forum Strategiczne opublikowało swoje sprawozdanie i wskazało m.in. technologie i systemy wodorowe jako jeden z kilku kluczowych strategicznych łańcuchów wartości dla Europy. W lipcu 2020 r. Komisja opublikowała [unijną strategię w zakresie wodoru](#), określając ambitne cele w zakresie produkcji i wykorzystania czystego wodoru oraz powołała [europejski sojusz na rzecz czystego wodoru](#) skupiający europejską społeczność na rzecz wodoru (przemysł, społeczeństwo obywatelskie, organy publiczne).

Wraz z priorytetami politycznymi określonymi w [Europejskim Zielonym Ładzie](#) – w szczególności pod względem zrównoważenia środowiskowego, jak również transformacji ekologicznej sektorów przemysłu i transportu w kierunku neutralności klimatycznej – inicjatywy te odegrały ważną rolę w kontekście celów IPCEI Hy2Tech i ułatwiły tworzenie partnerstw przemysłu.

Dzisiejsza decyzja dotyczy pierwszego projektu IPCEI zatwierdzonego na podstawie [komunikatu z 2021 r. w sprawie pomocy państwa w zakresie IPCEI](#), w którym określono kryteria, na jakich niektóre państwa członkowskie mogą wspierać transnarodowe projekty o strategicznym znaczeniu dla UE na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Celem tego komunikatu jest zachęcenie państw członkowskich do wspierania wysoce innowacyjnych projektów, które wyraźnie przyczyniają się do wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy i zwiększania konkurencyjności.

Komunikat w sprawie projektów IPCEI uzupełnia inne zasady pomocy państwa, takie jak [Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią](#), [ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych](#) oraz [ramy działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej](#), które umożliwiają wspieranie innowacyjnych projektów, zapewniając ograniczenie potencjalnych zakłóceń konkurencji.

Komunikat w sprawie projektów IPCEI wspiera inwestycje w badania, rozwój i innowacje oraz pierwsze zastosowanie w przemyśle, pod warunkiem że projekty otrzymujące finansowanie są wysoce innowacyjne i nie obejmują produkcji masowej ani działalności handlowej. Zasady te zobowiązują też beneficjentów do szerokiego rozpowszechniania w UE nowo zdobytej wiedzy i zapewnienia efektu mnożnikowego. Wymagane są też szczegółowe oceny konkurencji, mające zminimalizować wszelkie nadmierne zakłócenia na rynku wewnętrznym.

Po wyjaśnieniu wszelkich kwestii związanych z poufnością jawna wersja decyzji zostanie udostępniona w [rejestrze pomocy państwa](#) na stronie Komisji poświęconej [konkurencji](#) pod numerami spraw: SA.64625 (Austria), SA.64651 (Grecja), SA.64642 (Belgia), SA.64644 (Włochy), SA.64640 (Czechy), SA.64649 (Holandia), SA.64633 (Dania), SA.64626 (Polska), SA.64646 (Estonia), SA.64753 (Portugalia), SA.64632 (Finlandia), SA.64635 (Słowacja), SA.64671 (Francja), SA.64624 (Hiszpania) oraz SA.64647 (Niemcy). Wykaz nowych decyzji dotyczących pomocy państwa opublikowanych w internecie i Dzienniku Urzędowym zamieszczany jest w cotygodniowym biuletynie internetowym dotyczącym pomocy państwa ([State Aid Weekly e-News](#)).

Państwa członkowskie zapewnią finansowanie publiczne do kwoty 5,4 mld euro. Oczekuje się, że finansowanie to uruchomi dodatkowych 8,8 mld euro pochodzących z inwestycji prywatnych. W ramach tego IPCEI 35 przedsiębiorstw prowadzących działalność w co najmniej jednym państwie członkowskim, w tym małych i średnich przedsiębiorstwach („MŚP”) oraz start-upów, weźmie udział w 41 projektach.

Wiceprzewodnicząca wykonawcza Margrethe **Vestager**, odpowiedzialna za politykę konkurencji, oświadczyła: *Wodór ma ogromny potencjał na przyszłość. Jest niezbędnym elementem dywersyfikacji źródeł energii oraz przejścia na zieloną gospodarkę. Dla pojedynczego państwa członkowskiego lub przedsiębiorstwa inwestycja w takie innowacyjne technologie może być jednak ryzykowna. Dlatego przydatne są tu zasady pomocy państwa dotyczące IPCEI. Dzisiejszy projekt jest przykładem prawdziwie ambitnej współpracy europejskiej ukierunkowanej na wspólny kluczowy cel. Pokazuje on również, jak polityka konkurencji może służyć przełomowym innowacjom.*

Komisarz ds. rynku wewnętrznego Thierry **Breton** powiedział: *Promowanie rozwoju i wprowadzania technologii wodorowej pobudzi tworzenie miejsc pracy i wzrost gospodarczy w całej Europie, a jednocześnie przyczyni się do realizacji naszego programu na rzecz transformacji ekologicznej i odporności. Wodór umożliwi przejście sektorów energochłonnych na czystą energię oraz zwiększa naszą niezależność od paliw kopalnych. Dzięki temu projektowi IPCEI unijna produkcja wodoru przejdzie od etapu badań laboratoryjnych do zastosowania w przemyśle, a nasz przemysł przełoży postęp technologiczny na wiodącą pozycję na rynku. Oczywiście technologię wodorową wspieramy nie tylko poprzez finansowanie. Poczyniliśmy również zdecydowane postępy w budowaniu partnerstw dzięki europejskiemu sojuszowi na rzecz czystego wodoru, a ponadto opracowujemy ogólnounijne zasady dotyczące utworzenia rynku wodoru i stosownej infrastruktury. Gdyż wiemy, o co toczy się gra: o pozycję Europy jako lidera transformacji przemysłowej w kierunku technologii wodorowej.*

IPCEI obejmie znaczną część łańcucha wartości technologii wodorowej, w tym (i) produkcję wodoru, (ii) ogniwa paliwowe, (iii) magazynowanie, transport i dystrybucję wodoru oraz (iv) zastosowania dla użytkowników końcowych, w szczególności w sektorze mobilności. Oczekuje się, że IPCEI pomoże osiągnąć istotny przełom technologiczny, w tym w zakresie nowych wysokowydajnych materiałów elektrodowych, bardziej wydajnych ogniw paliwowych, innowacyjnych technologii transportu, np. pierwszego wprowadzenia technologii mobilności opartej na wodorze. Oczekuje się, że IPCEI przyczyni się do utworzenia około 20 tys. bezpośrednich miejsc pracy.

Ocena dokonana przez Komisję

Komisja oceniła proponowany projekt na podstawie unijnych zasad pomocy państwa, a w szczególności [komunikatu dotyczącego ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania](#).

W przypadkach gdy brak inicjatyw prywatnych, które wspierałyby przełomowe innowacje, wynika ze znacznego ryzyka, jakie wiąże się z takimi projektami, projekty IPCEI pozwalają państwom członkowskim na podjęcie wspólnych działań, aby zniwelować niedoskonałości rynku. Jednocześnie zapewniają korzyści z inwestycji dla całej unijnej gospodarki oraz ograniczają potencjalne zakłócenia konkurencji.

Komisja stwierdziła, że projekt IPCEI Hy2Tech spełnia wymogi określone w komunikacie. W szczególności Komisja zauważyła, że:

- Projekt przyczynia się do osiągnięcia **wspólnego celu** przez wspieranie kluczowego strategicznego łańcucha wartości dla przyszłości Europy, jak również celów kluczowych unijnych inicjatyw politycznych, takich jak Zielony Ład, unijna strategia w zakresie wodoru i REPowerEU.
- Wszystkie 41 projektów wchodzących w skład IPCEI jest bardzo ambitnych, ponieważ ich celem jest **opracowanie technologii i procesów, które wykraczają poza aktualną ofertę na rynku** i które umożliwią znaczącą poprawę wyników i bezpieczeństwa, zmniejszenie wpływu na środowisko, jak również zwiększenie oszczędności kosztowych.
- IPCEI wiąże się również ze znacznym ryzykiem technologicznym i finansowym, w związku z czym **wsparcie ze środków publicznych jest konieczne, aby zachęcić przedsiębiorstwa do inwestycji**.
- Pomoc dla poszczególnych przedsiębiorstw ogranicza się do tego, co jest **konieczne i proporcjonalne oraz co nie zakłada bezpodstawnie konkurencji**. Komisja sprawdziła w szczególności, że planowane łączne maksymalne kwoty pomocy odpowiadają kosztom kwalifikowalnym projektów oraz niedopasowaniu poziomu ich płynności. Co więcej, jeżeli duże projekty stanowiące część IPCEI będą wyjątkowo udane i przyniosą dodatkowe dochody netto,

przedsiębiorstwa spłaca odpowiedniemu państwu członkowskiemu część pomocy otrzymanej ze środków publicznych (**mechanizm wycofania**).

- Uczestniczące w projekcie przedsiębiorstwa korzystające ze wsparcia publicznego będą informować o wynikach projektu europejską społeczność naukową i przedstawicieli sektora innych niż przedsiębiorstwa i państwa stanowiące część IPCEI. W rezultacie **w całej Europie wystąpi pozytywny efekt mnożnikowy**.

Na tej podstawie Komisja stwierdziła, że **projekt jest zgodny z unijnymi zasadami pomocy państwa**.

Finansowanie, beneficjenci i kwoty pomocy

IPCEI obejmie **41 projektów z 35 przedsiębiorstw**, w tym 8 małych i średnich przedsiębiorstw („MŚP”) i start-upów, prowadzących działalność w co najmniej jednym państwie członkowski. Uczestnicy bezpośredni będą ściśle współpracować między sobą (przewiduje się dużą liczbę wspólnych działań), a także z ponad 300 partnerami zewnętrznymi, takimi jak uczelnie wyższe, organizacje badawcze i MŚP w całej Europie.

Harmonogramy tego IPCEI różnią się w zależności od projektu i zaangażowanych przedsiębiorstw.

Uczestników bezpośrednich, wspierające ich państwa członkowskie i różne dziedziny technologii przedstawiono poniżej:

Więcej informacji na temat kwot pomocy dla poszczególnych uczestników znajdzie się w ogólnodostępnej wersji decyzji Komisji po uzgodnieniu przez Komisję z państwami członkowskimi i stronami trzecimi, które poufne informacje handlowe należy z tej wersji usunąć.

Kontekst

Zatwierdzenie IPCEI przez Komisję stanowi część szerszych działań Komisji na rzecz wspierania rozwoju innowacyjnej i zrównoważonej europejskiej branży wodoru.

W 2018 r. Komisja ustanowiła Strategiczne Forum ds. IPCEI, wspólny organ przedstawicieli państw członkowskich i branży. W listopadzie 2019 r. Forum Strategiczne opublikowało swoje sprawozdanie i wskazało m.in. technologie i systemy wodorowe jako jeden z kilku kluczowych strategicznych łańcuchów wartości dla Europy. W lipcu 2020 r. Komisja opublikowała [unijną strategię w zakresie wodoru](#), określając ambitne cele w zakresie produkcji i wykorzystania czystego wodoru oraz powołała [europejski sojusz na rzecz czystego wodoru](#) skupiający europejską społeczność na rzecz wodoru (przemysł, społeczeństwo obywatelskie, organy publiczne).

Wraz z priorytetami politycznymi określonymi w [Europejskim Zielonym Ładzie](#) – w szczególności pod względem zrównoważenia środowiskowego, jak również transformacji ekologicznej sektorów przemysłu i transportu w kierunku neutralności klimatycznej – inicjatywy te odegrały ważną rolę w kontekście celów IPCEI Hy2Tech i ułatwiły tworzenie partnerstw przemysłu.

Dzisiejsza decyzja dotyczy pierwszego projektu IPCEI zatwierdzonego na podstawie [komunikatu z 2021 r. w sprawie pomocy państwa w zakresie IPCEI](#), w którym określono kryteria, na jakich niektóre państwa członkowskie mogą wspierać

transnarodowe projekty o strategicznym znaczeniu dla UE na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Celem tego komunikatu jest zachęcenie państw członkowskich do wspierania wysoce innowacyjnych projektów, które wyraźnie przyczyniają się do wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy i zwiększania konkurencyjności.

Komunikat w sprawie projektów IPCEI uzupełnia inne zasady pomocy państwa, takie jak [Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią](#), [ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych](#) oraz [ramy działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej](#), które umożliwiają wspieranie innowacyjnych projektów, zapewniając ograniczenie potencjalnych zakłóceń konkurencji.

Komunikat w sprawie projektów IPCEI wspiera inwestycje w badania, rozwój i innowacje oraz pierwsze zastosowanie w przemyśle, pod warunkiem że projekty otrzymujące finansowanie są wysoce innowacyjne i nie obejmują produkcji masowej ani działalności handlowej. Zasady te zobowiązują też beneficjentów do szerokiego rozpowszechniania w UE nowo zdobytej wiedzy i zapewnienia efektu mnożnikowego. Wymagane są też szczegółowe oceny konkurencji, mające zminimalizować wszelkie nadmierne zakłócenia na rynku wewnętrznym.

Po wyjaśnieniu wszelkich kwestii związanych z poufnością jawna wersja decyzji zostanie udostępniona w [rejestrze pomocy państwa](#) na stronie Komisji poświęconej [konkurencji](#) pod numerami spraw: SA.64625 (Austria), SA.64651 (Grecja), SA.64642 (Belgia), SA.64644 (Włochy), SA.64640 (Czechy), SA.64649 (Holandia), SA.64633 (Dania), SA.64626 (Polska), SA.64646 (Estonia), SA.64753 (Portugalia), SA.64632 (Finlandia), SA.64635 (Słowacja), SA.64671 (Francja), SA.64624 (Hiszpania) oraz SA.64647 (Niemcy). Wykaz nowych decyzji dotyczących pomocy państwa opublikowanych w internecie i Dzienniku Urzędowym zamieszczany jest w cotygodniowym biuletynie internetowym dotyczącym pomocy państwa ([State Aid Weekly e-News](#)).

Komunikat prasowy

15 lipca 2022

Bruksela